

Poul Nyrup Rasmussens nytårstale

Taler

Poul Nyrup Rasmussen
Statsminister

Dato

1. januar 2001

Sted

Marienburg

Godaften – og godt nytår.

I oktober besøgte jeg Sydkorea, og mødte ved den lejlighed præsident Kim Dae-Jung, som midt under vores samtale pludselig spurgte:

Hvordan er det egentlig at være statsminister i paradys på jorden?

Det spørgsmål kom bag på mig. Det er ikke lige det ord, vi hører hver dag i Danmark, og slet ikke i den politiske debat.

Men det er ikke første gang, jeg hører folk i udlandet sige noget pænt om Danmark. Og sandt er det jo, at vi i forhold til næsten alle andre nationer er et fredeligt og harmonisk samfund, som oven i købet inden for de seneste otte år har skabt en af verdens stærkeste økonomier og den laveste arbejdsløshed i 25 år.

Det er ikke sket af sig selv. Det meste er kommet gennem hårdt arbejde i alle dele af det danske samfund gennem de otte år.

Tænk et øjeblik på, hvordan Danmark så ud i begyndelsen af 1990'erne:

Et land i stagnation, mismod og krisestemning. En kolossal arbejdsløshed og en svækket økonomi.

Vi vidste, hvad vi ville. Vi skulle have gang i økonomien. Vi skulle have mennesker i arbejde. Vi skulle have penge til velfærden.

Siden 1993 har vi gennemført reformer på snart sagt alle områder. Jeg vidste godt, at det ikke ville være lige populært alt sammen. Men jeg har hele tiden prøvet at tænke på, hvad der tjener Danmark bedst i det lange løb. Det er jo i sidste ende resultaterne, der tæller.

1990'erne blev et godt kapitel for landet. Danmark blev økonomisk holdbart.

Jeg vil her i aften antyde nogle af de opgaver, vi skal tage fat på i de kommende år. Vores dagsorden hedder: 'Mennesker før penge'. Et holdbart Danmark.

Vi er i dag et rigere samfund end for 10 år siden. De fleste mennesker har fået flere penge mellem hænderne. For nogle kunne det sikkert være fristende at sige: Fint, målet er nået. Økonomien er bragt i orden. Nu kan vi slappe af.

Tværtimod. Det er jo netop nu, det er vigtigt, at vi holder kursen.

Jeg har set så megen arbejdsløshed i min tid og så megen uretfærdighed og social nedtur i kølvandet, at ét står fuldstændigt klart: Vi vil ikke gentage de fejl, ja vi vil ikke engang risikere det – der førte til økonomiske tilbageslag, som vi så i 1982 og i 1986.

Derfor skal vi holde orden i økonomien. Og pengene skal vi bruge klogt. Vi kan så let sætte det hele over styr igen.

Derfor skal vi også finde ud af, hvad vi vælger i debatten om skat og velfærd.

I disse år sænkes statsskatten for de laveste indkomster. Alligevel forstår jeg godt, at nogle familier i visse kommuner kan føle sig klemte af høje oliepriser og stigende kommuneskatter.

For os alle er det en knivskarp balance, når vi på én gang skal sikre penge til velfærd, afdrag på gælden – og den enkelte families behov.

Det er vigtigt, at vi sikrer velfærden. At vi fortsætter med at nedbringe gælden, så vi er rustet til dårlige tider, og så der også i fremtiden er penge til at sikre velfærden for vore ældre.

Men lad os samtidig være åbne og se på, om vi kan indrette vores skatter bedre – uden at pille ved princippet om, at de bredeste skuldre bærer de tungeste byrder.

Vi står midt i en forandring, der er lige så omfattende, som da Danmark gik fra landbrugs- til industrisamfundet. Nu sker ændringerne bare meget hurtigere.

Danmark har store chancer for at klare sig godt, hvis vi satser rigtigt. For det er mennesker, der tæller. Menneskers fantasi, kreativitet og viden – dygtighed kort sagt.

Jeg vil gerne have et Danmark, der ganske enkelt er verdens bedste IT-nation. Det er ikke en umulig drøm. Det betyder, at alle danskere skal have adgang til Internet og mulighed for en e-mailadresse.

Den offentlige sektor skal være med helt fremme med anvendelsen af computere og informationsteknik. Der er meget at tage fat på. Det handler om uddannelse for alle, og det skal starte i Folkeskolen.

Jeg opfordrer til, at det offentlige og danske erhvervsliv i fællesskab - i et nyt partnerskab - er med til at løfte Danmark ind i fremtiden. Jeg ved, at viljen er der. Nu gælder det handling, og vi skal i fællesskab finde en plan for finansieringen af tingene.

Det bliver et af omdrejningspunkterne i den store investeringsplan, som kommer i år – 'Investeringer i Danmarks fremtid'.

Men vores ambitioner rækker videre. Vores investeringer skal gå til et Danmark, hvor sundhed, miljø og et godt arbejdsliv hænger bedre sammen.

Danmark har en kedelig rekord i Europa. Alt for mange af os bliver syge af det liv, vi lever! Hvis vi vil leve længere og have en bedre livskvalitet, er vi nødt til at sætte ind på alle områder: Det gælder vores børn, unge, voksne og ældre – i kantiner, skoler, plejehjem og sygehuse.

Lad os starte med børnene. Lad os arbejde for at give vore børn et sundt og billigt måltid mad. Vi kan jo starte med udvalgte skoler.

Vi bør også kunne tilbyde et godt måltid mad til vore ældre. God mad, som dufter og smager af noget. Som en slagteriarbejder sagde det til mig forleden med et glimt i øjet: 'Smagen skal tilbage til maden'. Og det er jo rigtigt. Vi vil arbejde hårdt for at sikre sunde og rene fødevarer.

Vores sundhedsvæsen er en hjørnesten i velfærdssamfundet. Vi har investeret meget. Nu begynder resultaterne at vise sig. Vi fortsætter med at forbedre. Vi må aldrig gå på kompromis med kvaliteten.

Der skal skabes rum og plads til den ligeværdige samtale, den varme støttende hånd og omsorgen.

Og kan vi ikke i en periode klare tingene til tiden her i landet, så skal patienten have ret til dokumenteret behandling – også hvis den kun kan foregå i udlandet. Det er patienten, der kommer først.

Og så kan jeg ikke lade være med at sige: Der er flere hundredtusinde medarbejdere på vores sygehuse, vore plejehjem og ældrecentre. Trods mange kritiske røster, gør I ufortrødent et godt solidt arbejde for en god sag – at hjælpe de syge og de ældre. Til alle jer: Det skal I have stor tak for.

Mange kender sikkert verset:

'Heden, ja man tror det næppe, men kom selv, bese den lidt: lyngen er et pragtfuldt tæppe, blomster myldrer milevidt ...'. Det er H.C. Andersen i 'Jylland mellem tvende have'.

Dengang forudså H.C. Andersen, at heden ville blive opdyrket og lyngen forsvinde. Og han fortsætter derfor: 'Skynd dig, kom! om føje år heden som en kornmark står'.

I dag ønsker vi at bevare heden med dens særprægede smukke natur, men nu ser vi, at heden er ved at gå til af ammoniakforurening fra landbruget.

Det er godt for Danmark, at vi har et konkurrencedygtigt, moderne landbrug. Men det skal ikke ske på bekostning af mennesker, miljø og natur.

Store dele af landbruget har i de senere år udviklet noget, der mere ligner fabrikker end landbrug. De er ikke rare at være naboer til. Vores vandmiljø er

stadig truet af landbrugsproduktionen, selv om der er sket fremskridt.

Alle disse problemer skal løses. Erhvervet må finde en måde at producere på, så der tages hensyn til mennesker i de små samfund, så heden bevares, og vores grundvand er rent. Ellers kan vi ikke tale om bæredygtighed.

Vi skal have et Danmark, hvor vores arbejdsliv bliver bedre for os alle. Ikke delt mellem dem, der har det spændende job og dem, der har det stressede job. Og vi skal skabe plads og muligheder for dem, der ikke er hundred procent effektive.

Vi har udliciteret meget i de senere år. Mange tidligere offentlige virksomheder er nu i fuld privat konkurrence. Nogle steder er arbejdet tilrettelagt fornuftigt, men det er mit klare indtryk, at tempoet mange steder er sat urimeligt højt i vejret.

Hvordan skal en rengøringsassistent, som, ifølge Arbejds miljøinstituttet, dagligt skal rengøre et areal, der svarer til 28 danske parcelhuse, kunne bevare sin arbejdsglæde og sit overskud til ungerne derhjemme?

Eller hvad med buschaufføren, som knapt nok kan nå at holde pause på grund af en stram køreplan?

Spørgsmålet er, om tiden ikke er inde til, at vi skal se grundigt på arbejdsforholdene for mennesker i alle disse job, og dermed måske bidrage til lidt mere arbejdsglæde.

Jeg vil gerne have et Danmark, hvor vi bliver langt bedre til at sikre, at nye flygtninge og indvandrere kommer med i det danske samfund. Vores integrationslov er god. Lad os nu få det til at virke rundt om i landet. De nye danskere kan bidrage positivt, hvis vi skaber muligheder og tør stille krav.

Her, som alle andre steder, gælder det, at de få ikke skal ødelægge det for de mange. Vi arbejder hele tiden på at sætte ind tidligst muligt og sætte klare grænser mellem rigtigt og forkert. At være konsekvente både i forhold til volden og i forhold til dens årsager. Men vi får først standset den meningsløse vold, når hver enkelt forældre ser deres børn i øjnene, opdrager og sætter grænser.

Det starter med skolealderen, og her må vi konstatere, at der stadig er alt for mange, der får for lidt ud af skolegangen. Det er oftest børn fra familier med store sociale problemer. Så starter den onde spiral for unge, der ikke får en chance.

Jeg husker det jo fra min egen opvækst, hvor hurtigt man kom på kant med samfundet, hvis der ikke blev taget hånd om en. Folkeskolen er og bliver et meget vigtigt grundlag.

Men skolegangen skal følges op med, at man får arbejde eller kommer i gang med en uddannelse – det gælder for etniske minoriteter, som for alle andre.

Der er heldigvis mange gode eksempler – fra den nyuddannede politibetjent til den smilende kassedame og ingeniøren.

Her i aften har jeg berørt nogle vigtige eksempler på, hvordan vi får mere kvalitet i vores daglige liv i Danmark.

Den røde tråd er, at problemerne kun kan løses i fællesskab. At vi skal hjælpes ad.

Det er præcis det samme i det internationale samarbejde. Vi klarer os bedst i samarbejde med andre lande. Det gælder ikke mindst i Europa.

Jeg respekterer fuldt og helt afgørelsen ved folkeafstemningen den 28. september. Dét har vi talt om. Og nu skal vi videre.

Jeg tror, vi kan finde sammen om især to ting:

Danmark skal være aktivt med, når det gælder EU's udvidelse. Det er uden sammenligning det største og vigtigste projekt for at sikre et fredeligt og helt Europa.

- Danmark skal være med til at skabe større klarhed over, hvad EU skal tage sig af, og hvad vi selv skal bestemme i vore egne lande. Det er også det, vi har besluttet i forhandlingerne i Nice for få uger siden.

Lad os drøfte de her spørgsmål med hinanden – frit og åbenhjertigt. For ét er sikkert: Debatten om Europa har alt for længe lignet en hestehandel på Hjallerup marked. Det europæiske samarbejde fortjener bedre.

Vi har taget fremtidsbrillerne på i aften. Vi står foran utroligt spændende opgaver i det nye år. Vi når ikke det hele på ét år – men vi når det. Som vi har nået alt det, vi satte os for de første otte år.

Jeg skylder at fortælle, hvad jeg sagde til Sydkoreas præsident, da han spurgte til det danske paradis: Paradis, det er måske så meget sagt, men vi har et godt samfund i Danmark. Det er ikke kommet af sig selv, der går en lang og ofte trang historie forud. Det kom, fordi vi ville. Fordi vi holdt fast. Og fordi vi byggede på alle menneskers evner og muligheder i et trygt fællesskab.

Og det var helt rart at kunne sige det. For det er jo dét, det handler om: Et menneskeligt, ordentligt, dygtigt og holdbart Danmark.

Jeg ønsker alle et rigtigt glædeligt nytår.

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-nyrup-rasmussens-nytaarstale-2001>